

16 aprilie 2020

SCRISOARE DESCHISĂ

Sprijinirea țăranilor - o prioritate pentru securitatea alimentară (și) în contextul crizei COVID-19!

O serie de măsuri pentru Guvernul și Parlamentul României - din partea micilor producători împreună cu organizații ale societății civile și cercetători din domeniul agriculturii și alimentației

Dacă în prezent ne confruntăm cu o criză de sănătate, realitatea din jurul nostru ne arată că există riscul să ne îndreptăm către o criză alimentară. Țăranii și țăranțele, producătorii locali mici și mijlocii, fermele de familie din România și din întreaga lume asigură accesul la hrană atât în satele lor, în familiile lor, cât și în orașele de proximitate. Lanțurile scurte alimentare și economia locală nu doar asigură hrană proaspătă și sănătoasă, dar reprezintă chiar soluția la această criză, care se anunță a fi una prelungită. De asemenea, susținerea acestora reprezintă o oportunitate importantă de dezvoltare locală pe termen lung și o plasă de siguranță pentru potențiale alte situații de criză.

Apreciem ca fiind deosebit de important ca autoritățile publice să mențină piețele țărănești funcționale în continuare, în condiții de siguranță adaptate pandemiei. Avem nevoie de sprijinul autorităților în continuare, ca producătorii să poată continua să vină în piețe și să vândă în condiții de igienă și siguranță, atât pentru ei, cât și pentru consumatori. Piețele țărănești publice sunt principala modalitate de desfacere directă a produselor de la micii producători. Sunt importante pentru că asigură hrană la prețuri corecte pentru producători dar și pentru consumatori, inclusiv persoanele din grupuri vulnerabile și vârstnicii cu pensii reduse. De asemenea, numeroasele inițiative alternative de livrare directă de la producători la consumatori, precum și proiecte alimentare locale și regionale demonstrează relevanța și sustenabilitatea lanțurilor alimentare scurte.

Având în vedere capacitatea de netăgăduit a țăranilor și a micilor producători de a hrăni consumatorii, dar și riscurile asociate cu pandemia Coronavirus, politicile publice trebuie acum să se concentreze și pe sprijinirea acestora, precum și pe sprijinirea consumatorilor săraci și a celor din categoriile de vârstă vulnerabile (în mod special vârstnicii), pentru a combate consecințele crizei. În acest sens, semnatarii acestei scrisori deschise propun măsuri concrete guvernului și autorităților relevante ce pot fi implementate în perioada imediat următoare.

I. Accesul la piață și desfășurarea activității agricole a micilor producători:

1. Menținerea deschisă a punctelor de vânzare directă, cu prioritate a piețelor țărănești locale din orașe sau sate precum și magazinele agricole, în toată România, pe întreaga perioadă a crizei Covid-19. Prioritizarea micilor producători (în locul intermediarilor) în piețele țărănești atât cele publice cât și cele administrate de administratori privați. De asemenea propunem să fie alocate fonduri la nivel local și național de către primării, consilii locale, administrațiile piețelor private și Guvern - pentru igiena și siguranța producătorilor, inclusiv pentru echipamente de protecție (măști, mănuși, combinezoane, dezinfectanți etc.). Nu în ultimul rând este necesară promovarea piețelor în mediul public, ca alternativă viabilă și sigură de aprovizionare pentru consumatori să se alimenteze (și) pe perioada crizei.

2. Lanțurile de aprovizionare scurte (locale) precum inițiativele individuale și de grup pentru vânzare de alimente la domiciliu, organizate de mici producători să fie sprijinite și promovate:

- a) prin permiterea auto-organizării de puncte de distribuție fixe și mobile, cu respectarea normelor de prevenire a răspândirii Covid-19;
- b) prin punerea la dispoziție de către autoritățile locale de spații adecvate și acoperirea de către Guvern și/sau autorități locale a costurilor cu funcționarea acestora pe perioada restricțiilor legate de Covid 19 și cel puțin 3 luni după aceea.

3. Sprijinirea producătorilor pastoralii, afectați în mod special de restricțiile împotriva Covid-19, respectiv a crescătorilor de animale rumegătoare mici (ovine și caprine) și a apicultorilor pentru a-și desfășura activitățile de transhumanță și pastoralism și pentru accesul la piață.

4. Menținerea calendarului de plăți din Politica Agricolă Comună (PAC) și asistarea offline și online a beneficiarilor în procesul de obținere a subvențiilor. De asemenea, reducerea TVA și a altor impozite pentru producătorii mici și mijlocii.

5. Reglementarea și plafonarea adaosului comercial pentru produsele alimentare de bază, pentru a evita specula și aprofundarea crizei alimentare. Totodată garantarea prețurilor corecte pentru producători de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și de către instituțiile abilitate din subordonarea directă a Ministerului, stabilite în urma consultării cu asociațiile de producători.

6. Realizarea de investiții publice din partea Ministerului Agriculturii, cu contribuții la nivelul autorităților județene și locale, pentru dezvoltarea infrastructurii de depozitare și procesare pentru micii producători. Această investiție este una de importanță critică și cu rol strategic pe termen mediu și lung pentru dezvoltarea și reziliența lanțurilor alimentare naționale. Această infrastructură ar trebui să permită stocarea și procesarea producțiilor de legume, fructe, cereale, lactate și altele, unui număr mai mare de mici producători, sporind astfel posibilitatea de accesare a pieței de către aceștia, precum și accesul la hrană sănătoasă, proaspătă și locală pentru consumatori.

7. Actualizarea și îmbunătățirea reglementărilor privind achizițiile publice, pentru a permite/facilita achizițiile publice care favorizează aprovizionarea din lanțuri alimentare scurte pentru uz instituțional (spitale, cantine instituționale, aziluri etc.), cu extinderea acestui sistem la școli, grădinițe, creșe și alte instituții publice, odată cu redeschiderea lor.

8. Reintroducerea (și monitorizarea) obligativității aprovizionării din lanțuri alimentare scurte în rândul marilor magazine alimentare.

II. Problema muncitorilor din agricultură:

9. Asumarea răspunderii din partea Guvernului României pentru siguranța muncitorilor sezonieri migranți în agricultură și alimentație. Garantarea implementării tuturor măsurilor de prevenire COVID-19 din partea Guvernului României și a Guvernelor din țările gazdă care solicită muncitori sezonieri migranți pe întreaga perioadă a crizei. Obligativitatea și monitorizarea implementării acestor măsuri de prevenire COVID-19 pentru toate instituțiile statului, agențiile de recrutare și companiile sau fermele implicate în recrutare, în realizarea contractelor de muncă, în transportul și desfășurarea muncii efective a muncitorilor sezonieri în agricultură și alimentație, din momentul plecării din România și până la revenirea în țară, incluzând următoarele propuneri specifice:

- a) Reglementarea zborurilor neregulate (charter) pentru transportul lucrătorilor sezonieri astfel încât toate măsurile de prevenire COVID-19 să fie implementate; aceasta implică dispunerea de personal la nivelul aeroporturilor naționale care să asigure menținerea și respectarea măsurilor de prevenire a COVID-19 în rândul cetățenilor programați să plece la muncă sezonieră în alte state;
- b) Obligativitatea agențiilor de recrutare și a angajatorilor solicitanți de forță de muncă sezonieră de a informa și de a asigura mijloacele necesare muncitorilor sezonieri migranți cu privire la măsurile de prevenire a COVID-19 pe parcursul procesului de angajare, călătorie și pe perioada muncii efective și șederii în țările gazdă;
- c) Angajamente publice și ferme la nivel bilateral între România și țările gazdă ale lucrătorilor sezonieri că măsurile de prevenire a COVID-19 sunt respectate (de ex., controale la nivelul angajatorilor, fermelor de către autoritățile abilitate din țările gazdă);
- d) Înființarea unor linii telefonice de tip TelVerde unde lucrătorii sezonieri pot semnala încălcarea măsurilor de prevenire a COVID-19 de către angajatorii din țările gazdă.

10. Întărirea eforturilor pentru a soluționa cazurile de repatriere pentru cetățeni români - muncitori sezonieri migranți în agricultură, alimentație și alte servicii esențiale, cetățeni blocați în țările gazdă, care au pierdut locurile de muncă și au semnalat nevoia de asistență pentru repatriere, aflându-se în situații dificile.

11. Protejarea lucrătorilor agricoli prin menținerea locurilor de muncă și a veniturilor aferente, care să asigure o continuare a activității acestora în situația de urgență, pentru garantarea sănătății și siguranței alimentare a tuturor cetățenilor.

III. Îmbunătățirea transparenței decizionale și includerea micilor producători și a societății civile în luarea deciziilor atât pe termen scurt, cât și în perspectivă:

12. Includerea asociațiilor de mici producători, a societății civile, a organizațiilor și instituțiilor de cercetare active în domeniul agriculturii și alimentației în structuri de dialog și de lucru la nivelul Ministerului Agriculturii, împreună cu alte autorități relevante la nivel regional și local, pentru luarea celor mai bune decizii legate de securitatea și siguranța alimentară în contextul crizei Covid-19, dar și pentru dezvoltarea durabilă a acestui sector pe termen lung.

E vremea, mai mult ca niciodată, ca Guvernul și Parlamentul României să înțeleagă că hrana locală, sănătoasă, nutritivă obținută de micii producători și țărani, precum și accesul populației la aceasta, la prețuri accesibile, înseamnă o economie locală puternică și o securitate alimentară sustenabilă.

În speranța deschiderii unui dialog constructiv, în care să discutăm detaliat măsurile enumerate mai sus, precum și alte propuneri pe termen mediu și lung, cu posibilitatea integrării lor în strategiile/acțiunile de reacție a Guvernului și Ministerului Agriculturii la actuala criză, vă asigurăm de întreaga noastră disponibilitate și așteptăm cu interes răspunsul dumneavoastră la prezenta scrisoare.

Persoane de contact:

Ramona Dumincioiu – membră a Comitetului de Coordonare a Eco Ruralis, tel.: 0746.337.022, e-mail: ramona@ecoruralis.ro, ecoruralis@gmail.com

Raluca Dan – secretariat Eco Ruralis, tel.: 0728.357.367, e-mail: raluca@ecoruralis.ro, ecoruralis@gmail.com

Scrisoare deschisă realizată și transmisă de:

Asociația Eco Ruralis – în sprijinul fermierilor ecologici și tradiționali (www.ecoruralis.ro)

Federația asociațiilor apicole din România – ROMAPIS (www.romapis.ro)

Asociația pentru Susținerea Agriculturii Țărănești – ASAT (www.asatromania.ro)

Asociația Ființa Rurală – inițiativa Cutia Țăranului (www.cutiataranului.ro)

WWF România (www.wwf.ro)

Asociația Hosman Durabil (www.moara-veche.ro)

Slow Food Cluj Transilvania

Rural Development Research Platform (www.rdrp.ro)

Proiectul de cooperare Just Food

Fundația ADEPT (www.fundatia-adept.org)